

۱۳۲ ۶۷۵۴
شماره درخواست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش شطرنج - ۲

م. خاکی با مفاهیم کتاب درسی علوم

دوم دبستان

پریسا میر حمزه

تصویرگر: شهره استغفراللهی

فهرست مطالب

۵	فایده‌ی شطرنج
۶	آن چه تاکنون یاد گرفته‌اید
۹	مسیرهای صفحه‌ی شطرنج
۱۰	معرفی صفحه‌ی شطرنج (زنک علوم)
۱۲	مهره‌ها و مسیرها (آب و هوای سالم)
۱۶	کیش و رفع کیش (زندگی ما و گردش زمین ۱)
۱۸	کیش بد، کیش خوب (زندگی ما و گردش زمین ۲)
۲۲	کیش برخاستی (پیام رمزا پیدا کن ۱)
۲۴	کیش دوگانه
۲۶	آچیزی (پیام رمزا پیدا کن ۲)
۳۰	ارزش نسبی مهره‌ها
۳۱	ارتقای پیاده (سرگذشت دانه)
۳۵	مهره‌ی مدافع (اگر تمام شود)
۳۸	قلعه رفتن (درون آشیانه‌ها)
۴۲	مراحل سه‌گانه‌ی بازی (من رشد می‌کنم)
۴۴	برای یک بازی خوب شطرنج آماده شوید (برای جشن آماده شوید)
۴۵	برای بعد از جشن آماده شوید (بعد از جشن)

عنوان موضوع:	آموزش شطرنج - ۲ / هم‌خوان با مفاهیم کتاب درسی علوم دوم دبستان
پدیدآورنده:	پریسا میرحمزه
فروست:	کتاب‌های دبستانک / شطرنج (برنامه‌ریزی و سرپرستی: سیدرضا تهامی)
مشخصات نشر:	تهران، نشر فردین (مدیر مسئول: فردین مهاجری) / مدیر آموزشی: هنگامه اقتداری / ویراستار: آرزو عقابی
مشخصات ظاهری چاپ:	تصویرگر: شهره استغفراللهی / مدیر هنری و طراح جلد: حسین صابری / صفحه‌آرا و تصویرگری گرافیک: زهرا جلالیان
شابک:	۴۸ صفحه، مصور، چهار رنگ
وضعیت فهرست‌نویسی:	۷۰ - ۸ - ۷۲۱۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی:	فیبای مختصر ۳۷۹۱۳۷۹
	چاپ اول: ۱۳۹۴ شمارگان: ۲۰۰۰
	حق چاپ و انتشار مطالب به هر شکل محفوظ و مخصوص نشر فردین است.

آموزش شطرنج برای کلاس دومی‌ها هم‌خوان با کتاب درسی علوم دوم دبستان

شاید هیچ‌گاه نتوان به طور قاطع گفت شطرنج علم است یا هنر است یا ورزش. تصوّر عمومی و دست‌اندرکاران این حرفه بر این است که شطرنج، هر سه‌ی این‌هاست. به همین دلیل، مجموعه کتاب‌های آموزش شطرنج (مانند بسیاری از کتاب‌های دبستانک) را در شش کتاب برای شش پایه‌ی دبستان فراهم آورده‌ایم و سعی کرده‌ایم هر سه جنبه‌ی ورزشی و علمی و هنری شطرنج را مورد تأکید و توجّه قرار دهیم.

۱. **شطرنج به عنوان ورزش:** قواعد بازی شطرنج در هر پایه‌ی درسی همان‌گونه که در یادداشت مؤلف آمده، طوری آموزش داده شده است که هر یک از این کتاب‌ها به طور مستقل قابل استفاده و یادگیری باشد، در حالی که با هم مرتبط هستند.

۲. **شطرنج به عنوان علم:** آموزش قواعد شطرنج در هر پایه‌ی درسی هم‌خوان با کتاب علوم همان پایه است. به این صورت که مطالب هر فصل، به یکی از فصل‌های کتاب علوم ارتباط مفهومی یافته است. نه این‌که علوم را با شطرنج یا شطرنج را با علوم آموزش دهیم. بل به این معنا که هر یک بتوانند دانش‌آموز را در موقعیت بهتری برای یادگیری دیگری قرار دهند.

مؤلف محترم سعی کرده است تا حدّ امکان ترتیب فصل‌های کتاب درسی علوم در کتاب شطرنج نیز هم‌سان با کتاب درسی باشد اما به‌جز چند مورد ناگزیر از جابه‌جایی بوده است. به هر حال طبق همان روشی که در کتاب‌های دبستانک داریم، سعی کرده‌ایم زندگی و مفاهیم کتاب‌های درسی را به شکلی تأثیرگذار و ماندگار با هم مرتبط کنیم.

۳. **شطرنج به عنوان هنر:** شاید برای نخستین بار است که به روایت تصویری یک کتاب آموزشی شطرنج این چنین بها داده شده است. تصویرگران این مجموعه سعی کرده‌اند، با خلق تصاویر و کاراکترهای جذاب و جان‌بخشی به مهره‌ها و صفحه‌ی شطرنج و مفاهیم این بازی، سرعت یادگیری شطرنج و دوام آن بر ذهن مخاطب را افزایش دهند.

لطفاً با ما تماس بگیرید و انتقادات و پیشنهاداتتان را بگویید.
سپاس‌گزار می‌شویم.

سیّد رضا تهامی

یادداشت مؤلف

تقدیم به مادر و پدر عزیزم

که باشد نفس انسان را کمالی
که خاطر را بود دفع ملالی
نگردد هرگز از حالی به حالی

زمانی درس علم و بحث و تنزیل
زمانی شعر و شطرنج و حکایت
خدای است آن که ذاتش مثالش

«سعدی»

شطرنج به عنوان یک ورزش فکری می‌تواند در بهر سطح یادگیری علوم و هنرها بسیار مؤثر باشد. این کتاب برای آموزش مفاهیم و روش بازی شطرنج از برنامه و محتوای کتاب علوم دانش‌آموزان بهره برده است. تصاویر و روایت‌های تصویری کتاب نیز به جنبه‌های هنری شطرنج پرداخته است. استفاده از این کتاب بسیار ساده و قابل فهم است، به‌طوری‌که حتی می‌تواند به عنوان خودآموز نیز مورد استفاده قرار بگیرد. علاوه بر این، هم در مدارس و هم در آموزشگاه‌های شطرنج نیز بسیار کارآمد است. این مجموعه کتاب‌ها طوری تألیف شده‌اند که یادگیری مفاهیم کتاب‌های مرتبط به پایه‌های بالاتر مشروط به مطالعه‌ی کتاب‌های پایه‌های قبلی نباشد. مطالب و نکته‌های مهم کتاب بر پایه به صورت آزمون‌های آموزشی در کتاب‌های پایه‌های بعدی گنجانده شده است که پاسخ‌گویی به این آزمون‌ها (که پاسخ صحیح در این آزمون‌ها کاملاً مشخص است) برای دانش‌آموزانی که کتاب‌های قبلی را مطالعه کرده‌اند، دوره و مروری بر درس‌های قبلی خواهد بود و برای دانش‌آموزانی که کتاب‌های قبلی را مطالعه نکرده‌اند، جنبه‌ی آموزشی خواهد داشت. از پایه‌ی چهارم به بعد (با توجه به ویژگی‌های سنی دانش‌آموزان) به جای آزمون‌ها، آموزش مجدد و تمرین در نظر گرفته شده است.

تمرین‌های دیاگرام‌هایی که در متن کتاب‌های پایه‌ی دوم به بعد در نظر گرفته شده است، علاوه بر این که می‌تواند جنبه‌ی ارزش‌یابی داشته باشد اما بیش‌تر با هدف آموزش نکته‌های درس آورده شده است. امیدواریم از مطالعه‌ی این کتاب لذت ببرید، هدف اصلی ما همین است.

پریسا میرحمزه